

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11

V Ptuj v nedeljo dne 12. marca 1911.

XII. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priložne in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Prvaško gospodarstvo.

V „Grazer Tagblattu“ je objavil deželni poslanec dr. E. Negri zanimivi članek o slovensko-prvaškem denarnem gospodarstvu. Temu članku posnemamo sledeče točke:

Leta in desetletja sem se je opazilo dejstvo, da so ob jezikovnih mejah padala nemška posestva v roke prvakov. Bila ni to slovenska moč; tudi ne moč čeških milijonov, s katerimi so se prvaki vedno tako radi bahali. Bila je to le surova sila zločina in goljufije! Najbolj „nobel“ plačnik sta vedno tat in defraudant; to ve vsak plačilni natakari; le-ti ne vprašajo po nobeni ceni, ti imajo vedno odprto roko.

Polagoma se je pričela tajnost odkrivati; gnuloba v prvaškem močvirju je postajala prevelika, smrad se je pričel čutiti. Vsako leto je prinesel narodnjakom polome slovenskih denarnih zavodov. In vedno zopet isti pojav: z denarjem malih vložnikov so se prvaški voditelji za-se in za svoj narod „vojskovali“. Za prvaške voditelje so bili to krasni časi. Veljali so kot bogati graščaki, postajali so industrijalci, bili so vedno zmagovalni voditelji stranke, ki je korakala od uspeha do uspeha, bili so spoštovani in zavidani in tako se je moralo vedno število tistih povečati, ki živjajo. A pri vsakem koritu ima končno le gotovo število prostor in vsako korito postane prazno. Prehitro snedena jedila pa imajo malo redilne vrednosti, ker zapustijo truplo prehitro. Tako je prišlo do polomov, pri katerih je bilo uničenih brezštevno oseb, ki so se dali od fanatičnega prvaškega časopisja in od politične prižnice zapeljati; ali pri teh polomih tudi prvaški sleparji končno niso družega imeli nego kletev oslepargenih.

Pri zagriženih prvaških zavodih so bili pojmi vloga in žrtev, bilanca in goljufija, član predstojništva in glavni dolžnik ednaki. To zmešnjavo pojmov je najbolje pokazal zadnjič zaprti „direktor“ Jošt; ta je kot revizor „Glavne posojilnice“ v Ljubljani proti plači neomejeno obvezne člane pridobil, čeprav je vedel, da pride kmalu do poloma. Proti takemu res prvaškemu nastopanju na polju denarnega gospodarstva je seveda vsak boj brezuspešen.

Na ta način so prvaški denarni zavodi nemška posestva nakupovali. Cena teh posestev jim je bila postranska stvar. Dajali so na taka posestva mnogo več denarja, nego so bila vredna. Prvaški trgovci, ki nimajo ničesar kakor tisto, kar na sebi nosijo, dobivali so za nakup hiš svoto, ki je bila še veliko večja, kakor itak že previsoka kupnina. Saj so morali s tem denarjem še prenose pristojbine in stroške posredovanja ter kupčijske pogodbe plačati; tu je zopet prvaški advokat zaslužil, ki je bil obenem član predstojništva dotičnega denarnega zavoda. Proti tej „praksi“ prvaških blagajen seveda ni pomagal noben odpor. Koliko

vznenmirjenja so napravili pred par leti prvaški graščinski nakupi v nemških delih Štajerske, n. pr. graščine Thal pri Gradcu in večjih gozdov na Pohorju. Danes sedi to slovensko prvaško podjetništvo pod ključem. In vsaka veja onih lepih gozdov je bila plačana s krvavo prisluženi denarji vbojih ljudij. Danes je vsa ta gnila čaroba razkrinkana in uganka rešena...

Vprašalo bi se pač lahko, kako je to vse mogoče? Ali ni denarni zavod poleg „revizorjevi“ kontroli tudi oni vložnikov podvržen? Ali ne vidijo vložniki prvaških denarnih zavodov, kako ravno članipredstojništva s posestvi, hišami in tujimi industrijskimi podjetji špekulirajo?... Tukaj je pač zopet vsemogočna roka farovža, ki pomiruje, ki odstrani vse dvome, ki podučuje ljudi, da je vse to „bogazaslužno delo“...

Cela vrsta prvaških polomov v zadnjih letih, od žalostnega konca prvaškega gospodarstva v Šoštanjcu pa do zadnjega velikega poloma v Ljubljani je posledica propadanja gospodarskega in političnega življenja sloven. naroda. Napačno ni bilo, ako bi se smatralo ravno liberalne slovenske voditelje za ustanovitelje te gospodarske morale. Take razlike pač ni med Slovenci. Gospodje slovenski voditelji menjajo premnogokrat svojo firmo. Slovensko-klerikalne posojilnice so ravno tako za čez tri milijone kron zadolžene. Kranjski deželni zbor je moral ravnokar 750.000 K iz vseučilišnega sklada klerikalni „Gospodarski zvezi“ žrtvovati in pobožni romar Jeglič je moral v Rim potovati, da bi pri papežu še nadaljno sodelovanje duhovnikov pri prvaških denarnih zavodih izprosil...

Tukaj se ne gre torej za sramoto stranke, marveč za sramoto celokupnega slovenskega naroda.

Podpisane razmere pa niso morda izjeme. To prvaško denarno gospodarstvo je grozovito in nevarno. In tisti, ki to „moralo“ delajo? V kolikor še niso zaprti in se nahajajo na prostem ter niso ravno najhuje obdoženi, se jih boje in zanaprej spoštovalo. Naše vlade in uradi so polni dobrote napram onim ljudem, ki jih pozna vsak človek kot sokrivce tega zistema...

Politični pregled.

Delegacije. Vojaški odsek delegacije je na leto 1911 odpadši del mornarskega kredita sprejel. S tem stopi naša država v neki novi položaj. Postala bo denarjem tudi na morju činitelj, s katerim bo moral vsakdo računati. Tekom enega leta bodeta dva velikanska parnika (dreadnought) gotova, ki ju izdelujejo v tržaškem „slabilimento tecnico“. Odbor sprejel je tudi neko resolucijo, po kateri se vladi naroči, da naj material v inozemstvu kupi, ako bi bil domači predrag. S tem se hoče nastopanje oduroških kartelov omejiti.

Potrdil je cesar od koroškega deželnega zbora sklenjeno postavbo glede samostojne deželne doklade na zasebno rabo vina in vinskega mošta.

Boznijski deželni šef general Varesanin hoče zaradi starosti v pokoj stopiti.

Klerikalci med seboj. Pred porotniki v Gradcu se je vršila te dni zanimiva razprava. Tožil je klerikalec Hagenhofer, toženec pa je bil kršč. socialc (tudi klerikalec) Neunteufel. Prišle so velike svinjarije na dan. Klerikalci so pač povsod ednaki: za lastni žep in za ničesar drugega se jim grè...

Šolstvo na Ruskem. Ruska „Duma“ je sklenila postavbo, po kateri se vpelje obvezni šolski obisk. Vsak otrok bo moral torej od slej šolo obiskovati. Grozne razmere na Ruskem dokazujejo pač veliko potrebo te postavbe. Nevednost ljudstva je pač v prvi vrsti kriva, da postaja ruski kmet vedno bolj reven, da se pijančevanje vedno bolj širi in da se tudi proti koleri ni moglo tako nastopiti, kakor bi bilo treba. Veliki pomen nove postavbe, ki dovoli tudi 10 milijonov za uredničenje ljudskih šol, pokazal se bo seveda šele čez par let.

Upor na otokih Karoline je zdaj popolnoma udušen. Pleme divjih Džokatčev je vjet. 15 morilcev so postrelili, ostalih 426 pa v Yap v pregnanstvo postali.

Španska vlada pripravlja popolni spor z vatanom in hoče baje vse diplomatske zveze s papeževim dvorom pretrgati.

Zamorska strahovlada. Iz otoka Haiti se poroča, da so zamorci pravo strahovlado uresničili. Kri teče v potokih. Mnogo vasi je požganih. Zamorci kar divjajo, ropajo in plenijo. Tudi Evropejci so že v življenski nevarnosti.

V Koreji so baje veliko ustajo odkrili. Vodja upornikov trdi, da ima 50.000 mož na razpolago.

Na Ruskem so praznovali te dni 50 letnico, odkar je kar kmetstvo tlako odpravil.

Iz Srbskega so pričeli v zadnjem času vojaki prav hudo dezertirati. Te dni jih je prišlo kar 15 v Essek. Vojaki pravijo, da se jim na Srbskem ne plača ničesar in se jih le trpinči ter pusti stradati.

Krvave volitve. Pri volitvah v Buzenu (Rumunska) prišlo je do krvavih izgrediv, pri katerih se je tudi iz revolverjev streljalo. Troje oseb je bilo pri temu ubitih. Vojaki so morali z orodjem red napraviti. Balkanske navade!

Dopisi.

Ptujska gora. Dne 2. februarja t. l. je imel tukajšnji občinski odbor letni račun za leto 1910. Ako se pomisli, da smo morali občani 150% občinskih doklad plačevati, nam ne more nobeden pameten človek zameriti, ako se tudi davkoplačevalci hočemo prepričati o izdatkih. Pa kako naj se kdo prepriča; kaj Jurček počenja, presega vse meje dostojnosti! Zatoraj mora se javno pribiti, da razpoloženim računom ni hotel dati prilog, to je pobotnic in občinskih sklepov, kateri se strinjajo z računom (!) Kakor znano, je država dala občini Ptujski gori za napravbo cest in vodnjakov 1500 K; le-ta svota bi se morala porabiti vsem davkoplačevalcem v prid; gorski narodnjaki Klemenčič, Topolovec in Kupčič pa so jo pogruntali, da si olepšajo trg, in so to celo svoto porabili za zid

ali škarpo. Kmetje pa naj le še zanaprej ubijajo svojo živad na občinskih cestah. To se lahko vsakdo prepriča, da tako zanemarjenih občinskih cest, kakor so na Gori, se mora daleč naokrog iskati. Čuditi se je res, kako je bilo mogoče, da so zunanji odborniki dovolili, da se ta denar v nepotrebni zid vrže. To naj naslednje označi: ko so gorski narodnjaki denar sprejeli, so ga vpisali v trško blagajno, češ da ta denar občine sploh nič ne briga. Iz tega vzroka je dal odbor dovoljenje, da se škarpa zida. V mesecu oktobru 1910 pride deželni komisar iz Gradca; dobijo narodnjaki strah glede teh 1500 K in so svoto takoj iz tržke v občinsko blagajno prepisali; seveda samo številke, ker od denarja že ni bilo sluha ne duha, ker so ga že v imenovani zid izdali. Če se pomisli, da ima občina namesto denarja zid, katerega bo morala zanaprej popravljati, je dvojna škoda; prvič je denar po 1500 K izgubila, drugič pa še ima zid vzdrževati. Ali se mora tako gospodarstvo za dobro smatrati? Ali naj vse občina trpi, kar neumni narodnjaki uganjajo; n. p. se jim je prvi zid takoj z zidanjem podrl, ker je Topolovec komandiral, da mora zidar kamenje šparati; zato se tudi mora skrbeti, da take oslarije sam plača! — V računih ima več izdatkov navedenih, katere je kar po svoji glavi naredil, brez da bi občinski odbor vprašal; te se mu mora na vsak način črtati! Zatoraj moramo tukaj javno Jurčeka poučiti, da se ima čez vsaki izdatek, kateri je v občinskem računu, posebej glasovati, če to kateri odbornik zahteva. Za našega gorskega rihtarja Jurja Topolovec pač država in dežela zastoj zakone izdajata, ker jih ta narodnjak s Klemenčičem itak ne vpoštevata. Ja Jurček, da celo občinskemu odboru na glasovanje, da se čez zakon glasuje?! Jurček si gotovo misli, da je že v blaženi Srbiji, da si take neumnosti dovoli. Nadalje še naj bo označeno, da je v občinski blagajni primanjkljaj; zategadel si ni mogel cele svoje letne plače računati in si je samo za 1/4 leta računil. Nadalje še je en skriti dolg (približno 2700 K), od katerega ni v računih ne duha ne sluha; ja to se mora reči: Narodnjaki izvrsto gospodarijo; pri 150% dokladah se ni toliko doseglo, da bi si rihtar celo letno plačo zaračunal in bo to šele leta 1911 storil. Zatoraj je naša dolžnost, da se čez tako blaženo gospodarstvo pritožimo in zahtevamo, da naj deželni odbor red napravi. Drugače bodo nam narodnjaki res občino prodali! — Za hvaležnost, da so tudi nekateri zunanji odborniki občinski račun potrdili, jim je Marija Habarca (tašča Klemenčiča) purana pripravila. Žalostno je res za občino, da ima odbornike, kateri se pustijo za en kozarec vina in purana

prisiliti, da delajo proti interesom svojih volilcev! Ja šment, pa kaj bodo davkoplačevalci dobili zato, da morajo take ogromne doklade plačevati?! Mislimo, da si vsaki davkoplačevalec lahko sam presodi, kam da povemo...

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Dragi „Stajerc“, dovoli nam prostorček za našo mladeniško zvezo, ki tako lepo „napreduje“. Že preje so tukajšnji fantje napravili neki mali shod, na katerem je govoril neki Čut ali Šut. Ta nam je predlagal, kako moramo napredovati. In res, naš načelnik in knjižničar prav dobro „napredujeja“; prvi ima že malo naslednico, par mesecev staro; drugi pa tudi menda niti tri mesece ne bo čakal. Lej ga, lej, zato smo se zbirali, zato smo imeli shode, da bi na ta način napredovali?! Tega nas pač ti nisi učil, ljubi „Stajerc“! Oh koliko veselja za cele klerikalne družine, posebno za tisto, pri kateri potrebujeja dve hčerki obnem pelnice... Kje so stariši? Kaj poročajo k temu? Kaj pravi g. župnik, kateri mora vendar vse to vedeti? V klerikalni stranki se uganjajo pač same grdobije. Proti temu pač ne pomagajo „užigalice za obmejne Slovence“. Pomagala bi le dolga batina... Dragi „Stajerc“, povem ti, da od zdaj zanaprej se od povem „Slov. gospodarju“, ki je pravi smolar. V tem listu čitam le psovke čez „Stajerca“; jaz pa podem odslej edino pravi kmetški list podpiral, ker klerikalne mladeniške in dekliške zveze so našemu ljudstvu le v škodo!

Ljutomer. Hanzek: Ti pje Jaka, si še čuja, da vsi rokovjači k lotmerskem Sevri v krčmo letijo in kak je tam včasih lušno? — Jaka: Glih sen te htej pitati kak je to, da vse k Sevri tiste žlundre pit hodi. Ali grejo zavoli kelnarce? — Hanzek: Veš Jaka, tota je tak; k njemi pride tisti frizer, ki po zimi v rdeči srajci okoli leče, po leti pa v hišno peč kuri, da bi mu ne bi cima pod nosom zrasla. Potlej pa tudi včasih tista suha južna od doktora Grossmana ta pride. In ker sta ta dva in naš podvihani žalar najbolj kšajti ljudi, tak pri Sevri podvičujejo ljudi, kak se sunčne vure popravljajo in rdeče srajce oblačijo. Veš tista suha južna še ti celo zna povedati, kak se stari štempli novi delajo, pa kaki manir more meti, če pride v kako ljudsko kancelijo! Zavolo svoje kšajt glave je dobla tista suha južna zadnokrat 4 dni urlauba od rihtarja. Veš tista počast še celo srebrnega jastreba nosi na sukni. Jaz sen bija lani v Schönbruni pa sen vida eno opica, ti vrag če je tista ne kaj v žlahti s prvaki. Ti Jaka, še nekaj novega! Vaupotičev Psemde se je vseh rokovjačev zneba; nobeden se mu ne vojpa o krčmo, če glih ma najboljšo vino. — Hanzek: Veš Jaka, to pa je tak: Te da so Nemci meli pri Strassari banket, je enih par

Nemcov tudi k Vaupotiču prišlo, pa so se pri dobri kaplici lušno zapeli. Veš pa po nemški kaznoval muziciral. In glej to so rokovjači en cajt med in po šali, potl pa so jo popihali kak vetr od sa... Lovelj po straha in vujpajo si več k Ksandli na... kaplco. — Jaka: Veš Hanzek, tudi ja... iz A... nekaj novega zveda. Naš policaj dobi arednistv... policajskega psa tak kak je majo v veki... ista sled stah. Veš tisti pes pa rad muhe lovi ne... rojak rokovjačev. — Hanzek: Grom, to pa ima je... dobro vun šlo s psom, če resen muhe lovi... prajinja te gvišno tudi suhe južne zere? Veš... pala in... bo! Drugokrat da ma malo bol cajt... arnah... bon ti poveda kak so se suhe južne pri... ma u... Lenarti znebili. Zdaj pa lahko noč in pozdrate... priča... Brezovega drešeprijubl...

Stojnce pri Ptujju. Nekaj imamo poročani na t... Stojnic; pa ni nič novega, ker se je kaj toliko, d... že večkrat v Stojncih zgodilo. Mladenič pače v... Vajda si je pri sosedu, posestniku Francu... dolari tič, v hudi zimi izposodil v levo roko k... sredi desno pa puro, da si je s perutnino roko... gačne že Puro pridjal je v desno roko, ker je roko... doma go... da si večkrat obrise pot iz čela, ki mu je... jemo no... stal vsled hitre hoje. Nesrečnež je imel v... po zmož... toliko opravka, da je tam celo perutnino... nek po... zabil... Sodnji se je pritožil, da so ga oro... nemščin... prisilili v priznanje, da je kradel. Previdna... lelom, r... nija pa je to tožbo zavrgla in je njega... naslužko... mesec je če obsodila; v priboljšek mu je dal... kakor 1... vsaki teden dvakrat trdo postelj. Zraven je... ananj. S... bil še 24 ur, ker je pri sodnji prehitro go... skat m... Njegova mati ga hudo obžaluje, ker je bil... do... fant po nedolžnem že večkrat obdolžen... ne do... voje že... velik... ti kak... eč prip... sestni... vojih... aložen... ano lj... eni ra... čujejo... ončuje... ine, iz... ni ne... e brat... vojih... er vel... tujen... e jih... razjih... a rešit... reče in... odni... e bo... bogi... ali na... najza... stali... ih slo... oslovi... er las... avaro... običel...

Iz Jesenic. Nov red je ustanovil na Sm... neki veliki suhi kaplan po imenu Fröhlich, namreč... pa se šteje za velikega duhovnika, namreč... z oženjeno gostilničarko pod pazduho. Imeno... gospod sam se je pohajal na postno nedeljo... njegovi spokorni duhovniški obleki, namreč... talarja brez dolge sive brade in štrikom... pasu, pod pazduho pa je v isti gostilni vodil... domačo gospo! — Najzanimivejše pa je to, da... zvečer kaplan ni mogel domu v hišo. Far... brat Mastno, ki je večna vrata zapiral, je... reč pozabil ključ ven potegniti in tako je v... suhi kaplan ni mogel svoj ključ vtakniti v... povedano ključavnico. Prav milo je potem... pred farožkim zidovjem ter metal kamen... okna, da bi domačega fajmoštra zbudil. Ta... pa je sklenil, da se raditega pritoži na... mesto, sam pa da izstopi iz svojega reda. In... smo pustni ponedeljek zopet videli velikega... karja ljubezni v navadni obleki, mesto far... talarja pa je imel orjaškega mačka. In tako... je kaplan Fröhlich prepričal, da je nevarno... lomiti 6. in 9. božje zapovedi, če tudi se... števa med rimske katoliške farje. Gospo... sobratom na Jesenicah pa čestitamo na... izbornem duhovskem kolegu!

Iz Jesenic. Neka novopečena skupščina... načelnstvom tovarniškega delavca Bayr Ignac... Nunar Janeza je imela pretekli teden v res... raciji g. Paar-a na Jesenicah tajno prosvetov... o bodočih občinskih volitvah in nastavlja... kandidatov. Pri tej priliki se je seveda udr... po tovarni in kandidatu III. razreda g. Pong... Sklenila je ta skupščina, katere naslov pa... danes zamolčimo, da se samo kandidatje... in proti tovarni postavijo! No, to bode to... še manj pa naprednjake kaj zabolelo. Ka... bode pa kedo s kako prošnjo do nas priš... bodemo brez vsacih nadaljnih besed sp... Capito? Tovarna si pa lahko sama takim... glovcem pomaga! Te besede naj si dobro... podje ki so pri zadnjemu ljudskemu štetju... materni jezik zatajili, pri jutrajšnjemu shod... pomnijo!!! — „Z klerikalci gremo raje... z tovarno“, tako vpije ta druhal! Le poj... farjem, ako niste enega Čebulja siti, je še... drugi na Jesenicah in to je znani kleri... razgrajč France Čebulj, saj tega nam ni... treba obetati, ker ste to zadnjič pri volitvah... bratovsko skladnico pokazali! Da imate... malo karakterja v sebi, to že vemo iz ust... nih natakarič, katerim ste stotine kron po... — Dokazi so vam na razpolago! Če kedo... osobito kaki hlapec tovarne, da bode s tem... prav nobenega zastopnika tovarne ne voli... varno katera samo gospodarski stranki prip...

Kuga.

Prav hudo od kuge prizadeta je tudi pokrajina Mandžurija. Mrliči so v celih kupicah po cestah razloženi. Veliki mrz je preprečil, da bi segnili. Ali zdaj pribaja spomlad, mrz ponehava in treba je na kugi umrle mrliče proč spraviti. Zato so jih pričeli v Mandžuriji sežigati. V ta namen napravijo velike jame, v katere namečejo mrliče in jih sežgejo. Naša slika kaže to žalostno sežiganje. Baje se je že nad 10.000 mrličev sežgalo in še jih leži polno okoli. Evropski zdravniki so mnenja, da se bode grozovita kuga v spomladu po Kitajskem še huje razširila. V teh poldivjih pokrajinah manjka ravno vseh priprav, da bi se razširjenje kuge omejilo.

Verbrennung von Pestleichen in Erdgruben.

Zahtevajte
 povsod
„Štajerca“.

„kaznoval“, se proketo moti! — Nadaljnih besed ni potreba več rabiti; s tem mislimo da je dovolj povedano!!! —

Iz Amerike. (Milwaukee Vis, 14./II.) Slavno uredništvo! Prosim priobčite v predalu Vašega lista sledeča pojasnila na številna vprašanja naših rojakov na nas glede razmer v Ameriki. Ta zima je za delavce jako slaba po celej Ameriki. Draginja živil je že sama ob sebi veliko škodovala in krčila zaslužek. Delo poprečno v tovarnah je jako slabo, veliko tovarn je popolnoma ustavilo delo ter dalo svojim delavcem nepričakovane in posebno v zimskem času jako neprijetne počitnice. Nekateri delajo po par dni na teden, nekateri po par ur na dan, ravno toliko, da se delavci preživijo, ali za svoje domače v domovini pa ostaja le malo ali pa čisto nič dolarčkov. Edino le dobri, pridni delavci delajo srednje, oziroma rokodelci. Upa se, da se začne že aprila boljše delati povsod, ali popolnoma gotovo še ni, in pred aprilom ne svetujemo nobenemu še iti od doma. Rokodelci, ki so zmožni nemškega jezika, dobijo boljši zaslužek po tovarnah, ali navadni delavci, neveščji nemščine, se morajo zadovoljiti z raznim drugim delom, navadno v tovarnah za usnje z malim zaslužkom ki od kraja gotovo ne presega več kakor 1 dolar in pol na dan; največkrat pa še manj. Srce nas boli, da naša domovina tira tako neusmiljeno uboge svoje otroke med svet, iskati milejše sreče, da tako nemilo nastopa od dne do dne z zvišanjem ogromnih davkov na svoje že do kraja izkoriščane podložnike. Ravno preveliki davki na vse, kjer je le mogoče naložiti kaki davek, so tisti strašni organi, ki največ pripadajo na delavca, rokodelca in malega posestnika, ki v svojem nizkem zaslužku, v svojih potrebščinah za življenje plača vse druge naložene davke; to so tisti biči, ki tirajo obupano ljudstvo iz svoje domovine, to so neusmiljeni rabeljni, ki trgajo narazen uboge družine, ločujejo stariše od otrok, razdirajo zakone, in končujejo na najžalostnejše načine srečne družine, iz katerih napravijo največje nesrečneže. Mi ne svetujemo nobenemu, in tudi nobenemu ne branimo se podati v Ameriko; vsaki naj iz svojih lastnih nagibov in svojih razmer ukrene, ker veliko si jih še v resnici pomaga in najde v tej svetovni večji srečo kot doma, veliko pa se jih za vsikdar poslovi od svojih gotovo najdražjih z srečnim in veselim upanjem najti srečo, in rešiti svoje žalostnega stanja, pa na mesto sreče in rešitve najdejo tukaj hladen in prezgodnji grob. Žalostno in to v tujih zemljah, kjer ne bo morebiti nikdar mogoče da bi žena ali ubogi otroci klečali ob grobu in z solzami zalivali na njem rastoječe cvetlice, ker gotovo so v najžalostnejših položajih in največjih stiskah ostali prepuščeni nesrečni usodi. Na stotine naših slovenskih rojakov se je v pretečenem letu poslovilo iz doline solz, največ po premogokopih, ker lastniki ne gledajo na varnostne naprave in zavarovanje svojih delavcev, temveč le na velik dobiček. Sliši se tolikokrat od gotovih strani,

kateremu primanjkuje kruh v svoji domovini ga tudi v tuji ne najde. Dragi rojaki! kruh ki ga uživamo v domovini, so le pičle drobtince, ki padajo raz miz gosposke, in pri sedanjih razmerah ne bo kruh temveč le majhen preostanek vseh bremen. Iz bolečega srca izvija se nam vprašanje, kje so srca, in iz česa so srca naših merodajnih oseb in poslancev, da tako neusmiljeno jadrajo naprej v popolno pogubo svojih narodov?! Jeklo najhujše pečine bi se že moglo raztopiti od solz, solz žalosti in nesreč, ki jih je povzročilo izseljevanje, ali oni stojijo trdno, in neusmiljeno gledajo v lice nesreče ubogega trpina... Srčni pozdrav, rojaki v domačiji!

Stajerski izseljenci.

Sredstvo

za štediti

so praktično

Zvezda **MAGGI-JEVE** **kocke**

à 5 h

za ¼ litra

najfinejše goveje juhe,

Ime Maggi garantira skrbno

391 pripravo in izborno kakovost.

Novice.

Prvaški polom v Rudolfovem. Zaporedoma si sledijo zdaj prvaški polomi. Poročali smo že v zadnji številki, da je stopil veleposestnik in lastnik fabrike za usnje ter vodja slovenskih prvakov na Dolenskem, Anton Hočvar v Rudolfovem, v konkurz. Dolga je za 300.000 kron. Prvak Hočvar je brat slovensko-klerikalnega deželnega poslanca. Bil je seveda tako pameten, da je pravočasno pobegnil. Odpeljal se je s smehljajočim obrazom v Ameriko; iz Bremena je znancem še prijazno pisemce poslal. Žalostno pri temu je, da je mnogo manjših kmetov v okolici mesta Rudolfovo hudo prizadetih. Ti reveži so se dali namreč od donečih prvakiških fraz zapeljati in so sleparju Hočvarju menice podpisali. Zdaj seveda bodejo krvave svoje denarje izgubili. Posebno hudo prizadet je tudi dosedanji župan v Rudolfovem, trgovec Jože Ogorevc. Mož je takoj kot župan odstopil in prišel tudi sam v konkurz. Bati se je, da pride še cela vrsta drugih polomov. Ta Hočvar z vsem svojim sleparskim nagonom in svojo narodnjaško „navdušenostjo“ je pravi vzor naših prvakov!

Rothschildi. Smrt šefa firme Rothschild na Dunaju je spravila zopet premoženjsko vprašanje ter družine na dnevni red. Zadeva ima tudi veliki politični pomen, kajti pri vsakem večjemu

gospodarskemu podjetju, pri zgradbi vsake večje železnice itd. ima ta družina prvo besedo. Rothschildi so razdeljeni v posamezne družine na Dunaju, v Parizu, Londonu in Frankfurtu. Njih skupno premoženje znaša 10 milijardov kron, to je torej 10.000 milijonov kron. Leta 1875 to premoženje še za polovico tako veliko ni bilo. Z obresti vred pa bode to premoženje do leta 1995 naraslo na 300.000 milijonov kron. Samo od obresti Rothschildovega premoženja zamoglo bi 37 milijonov oseb prav lepo živeti. Stari oče sedanjih Rothschildov pa ni imel leta 1786 družega, nego par starih hlač, s katerimi je v judovskem okraju mesta Frankfurt barantal... Pač velikanski premoženjski razvitek, ki je pa seveda obenem velikanska nevarnost za gospodarski razvoj držav!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Cesar in obstrukcija. Že v zadnji številki smo poročali, da se je naš cesar pri delegacijskem obedu v pogovoru s poslancem Marckhlom odločno proti brezvestni obstrukciji slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru izrazil. Isto stališče zavzemal je naš cesar v pogovoru s štajerskim deželnim poslancem Wagner. Glasom poročil izvršil se je ta pogovor tako-le: — Cesar: Vi ste že dolgo v državnem zboru; ali ste tudi v deželnih zbornicah? — Wagner: Več kot 20 let že sem poslanec v deželnem zboru štajerskem. — Cesar: V štajerskem deželnem zboru grè pa zdaj slabo? — Wagner: Žalibog da, Veličanstvo! V sled (slovenske) obstrukcije se vsako delo onemogoči. To je v veliko škodo vseh slojev ljudstva in vseh davkoplačevalcev. — Cesar: Tako ne more več naprej iti! — Sam cesar torej je dvakrat prav jasno in odločno proti zločinski obstrukciji slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru nastopil. Cesar je tudi rekel, da tako ne more več naprej iti... Prvaški listi seveda o temu molčijo in nočejo svojim čitateljem cesarjeve besede povedati! Ali ljudstvo bode cesarjevo mnenje že izpoznalo!

Dr. Kukovec v Celju — obsojen. Zdaj je postala sodba čez vodjo štajerske „narodne stranke“, dr. Vekoslava Kukovca, pravomočna. Mož je s to tožbo javno dokazal, da mu je najgrša narodnostna gonja brez sledu dokazov glavna stvar. Dokazal je ta „politik“, da je njegov značaj podoben onemu starih bab, ki tudi brez vzroka in dokaza tja v en dan klepetajo. Tožba proti dr. Kukovcu se je vlekla že od leta 1908 sem. Takrat je pričela smešna „narodna stranka“ divjo gonjo proti naprednakom in Nemcem. Da bi to podlo gonjo še pojestril, fabriciral je dr. Kukovec celo vrsto naznanil čez razne poštene osebe. Vsa ta naznanila prvakaškega zagriženca so se izkazala kot popolnoma zlagana in iz trte izvita. Zato so pa prizadeti gospodje sulico obrnili in so dr. Kukovca zaradi žaljenja časti tožili. Zdaj je Kukovec videl, da je kozla ustrelil. Napravil je več „častnih izjav“ in dotičnike za odpuščanje prosil. Mestni stražniki celjski, zdravniki celjske bolnišnice in lesni trgovec g. Jarmer pa niso odnehali. Prišlo je torej do sodne razprave. Dnè 2. novembra l. 1910 je bil dr. Kukovec obsojen na 60 kron globe ter plačilo stroškov. Možakar pa je imel predrzno čelo, da se je proti tej sodbi celo pritožil. Zahteval je, da bi se dala cela zadeva ljubljanski (!) sodniji, zakar so se mu seveda celo žabe v bajerju smejele. No, okrožna sodnija je te dni rekurz rešila i. s. na ta način, da je dr. Kukovcu — kazen zvišala. Bil je namreč obsojen na 100 kron globe odnosno 10 dni zavora ter na plačilo ogromnih stroškov. S tem je ta zadeva končana. Ali ne samo nesrečni dr. Kukovec, ne, cela prvakaška „narodna stranka“ je s tem javno obsojena. Kajti njeno časopisje je mesece dolgo dr. Kukovecve laži širilo in na njenih shodih so jih govorniki ponavljali. „Narodna stranka“ živi pač zgolj od podle laži. Zato so njeni voditelji tudi vedno obsojeni. Seveda, mislijo si pač: Le naprej lagati, — nekaj bo gotovo obviselo!

Zadnji naš shod v Konjicah je klerikalcem hudo štreno zmešal in se še do sedaj niso dali pomiriti. V svojih listih lažejo tako grdo o temu krasno uspelemu shodu, da se jim morajo pač

Avstrijski vojaki v Berlinu.

Vojaška godba avstrijskega infanterijskega regimenta št. 42 iz Theresienstadta je bila pred kratkem v Berlinu povabljena, da napravi tam par večjih koncertov. Godba je nastopila povsod z največjim uspehom. Naša slika kaže avstrijske vojake ob prihodu v Berlinu, sprejete od pruskih oficirjev.

Ankunft d. österr. Militär-Kapelle d. 42. Infanterie-Regiments in Berlin